

Núm. 863

Any XVIII

Barcelona 23 Mars de 1905

Com que va ben tapadeta
y no pensa fer cap mal
diu que no tém cap bromet
del nostre *volgut* fiscal

FR

De dijous á dijous

FORA la bullida de las sanchs; passada la febra de la lluyta, n' es arrivada l' hora de fer reparar á tothom, lo decahiment mortal, ahont ha anat á jaure lo cos electoral de la nostra benvolguda ciutat de Barcelona, quins mohiments van assombrar fa poch tota l' Espanya, deixantli entr' ovirar un renaixement polítich... forsa necessari pel be de la patria á l' engrós y de la terra nostra.

Lo mohiment polítich del any 1901, que va esser lo més grós triomf dels catalanistas, en lo temps de las eleccions deis diputats á Corts quin esclat mes ferm fou pels republicans, á l' enviar á las Corts els darrers diputats... no 'ns cal esforços de cap mena, per fer constar aquí com se va esvahint y apaibagant.

Las causas del retraiment, son las que volém ara anar á cercar, no pas per mor d' esprit de crítica, sino per apedassar el mal que patím y trovar' hi remey si n' hi ha, que 'ns sembla que si.

Ha cundit lo decandiment en las fileras del catalanisme, per falta del brahó que tenen els capitosts.

Apartats de la lluyta y de tota mena d' acció pública 'ls que devían tremolar bandera; fora d' acció 'ls homes de més prestigi després de la mort del doctor Robert, que fou l' únich y ver «leader» del catalanisme... amodorrat en son etern mutisme en Domenech Montaner, mancat de condicions apropiadas per aquest encárrech; fora del joch en Sunyol y en Carner, allunyats del oportunisme y sols atents al bullici en Cambó y tots 'ls que fan menjadora de la política... per forsa, devían resentirs els ressorts de Govern.

La massa dels partits te molt bon nas, y es cosa prou dificultosa 'l ferli la patota.

Y aixó es el qu' ara está fent als seus amichs lo catalanisme.

Els republicans han fallat també en sas prometen-sas; qu' apartats de la classe obrera, que no trova en ells la seva redempció, ni menys poden satisfer las ansias que provocaren ab greus prometen-sas al anar á las urnas... podém ben dir qu' han claudicat al atrapar la mel del poder.

Per guanyars y mantenir la bona-volensa de las muni-óns, s' ha de treballar per ellas y no pas per las propias butxacas... y si es molt cert que no tots 'ls elegits han fet aixó, es massa cert per desgracia que s' han vist casos esferehidors, qu' han estat espantall pel poble.

No sols ha de ser honrada la dona del César, si no que ha de semblarho... y aquí no tothom ho sembla.

Jeya mort lo cos electoral, lo cens era lletra morta, que no mes servía pels fins poch sanitosos dels partits al torn de la gassofia, quan lo catalanisme 's va em-pendrer voluntariament la tasca de clarificarl' logrant unas llistas de 90,000 electors sans y bons, de carn y ossos, qu' anavan á votar.

Donchs ara, las darreras eleccions acaban d' ensen-ya: qu' aquell brau esforços, aprofitat després y engran-dit pe 'ls republicans, ha sofert un bon retrocés tornant als temps qu' els encárrechs polítichs eran á las mer-cés dels Planas y Casals... y Pantorrilles, que 'ls re-partían com pa benehit per entre 'ls seus amichs.

L' any 1901 va votar mes de la quinta part del cos electoral.

L' any 1903, vingueren altre cop eleccions de dipu-tats á Corts.

Republicans y catalanistas van treballar de ferm pe 'l triomf dels seus candidats y per l' enaltiment de las sevas ideyas, logrant portar á las urnas 50.000 elec-tors, sens contar 'ls qu' hi van dur dinástichs y carlins; de tal modo qu' hi van anar á cumplir lo deute de ciutadanía que mana depositar á l' urna de vidre 'l vot, mes de las tres quartas parts del que 'n forman lo cos popular.

Ab tals resultats, l' Espanya en pes 's va conmourer.

L' acte de civisme que acabava de dar la ciutat de Barcelona, repercutí á Madrid y ressoná per tot Espa-nya, fent entrovirar aconteixements polítichs, quin éxit assegurava lo remolí republicá, qu' amenassava ofe-gar la monarquía.

Mes fou riuhada d' istiu.

Lo desitj de matar el catalanisme, que venía de la Cort, fou segura maniobra d' ls governants, qu' els amichs de la República no han pas aprofitat com de-vían.

Volgueren dar'ls poder per aixafar 'ls mellor.

Y ben sortosos, han lograt son proposit... mes en part solzament.

Desd' aquest punt y hora, els entussiasmes del po-ble feyan 'l quart menguant.

Las decepcions, anavan compareixent, bo y sortint al ras de l' aygua... y en lloch d' anar á l' augment 'ls entussiasmes polítichs, hem tingut de veure l' afluixa-ment qu' ara su-ara estém plorant.

Certament, 'l ser parcial y no pas complerta, la da-rretera elecció, 'ns dona l' ánimo seré per esperansar temps mes sortoso, y l' experiencia del cas, podria obrir 'ls ulls que tenen tancats els uns y els altres.

Lo que podém ben assegurar es que 'ls republicans y catalanistas han lluytat sols, aquest cop.

Els dinástichs, han representat un paper ridicol, mostrant pe 'l clar, com may farán res de bó, si no son tupinadas quan tinguin la ma al pandero... y encara ab molt mala sombra, perque tenen descobert el joch.

Quan vinguin las novas eleccions de regidors, si no 'is mancan bons candidats, «que 'ls mals son dels ho-mes, no pas de las ideyas,» podrém, si tenim vida y salut, fer novell judici del estat d' aquest cos electoral, que si fos ben portat faría tremolar l' Espanya.

¡Quin gust, trontollar 'l mon de la política!

CALIXTE PI Y XARAU

LA MAJORDONA

Fresqueta y rodona,
trempada y contenta,
ne passa la vida
sens po á cap tormenta:

y diu sempre alogra
Deu mos dó un any bo,
y que may me falti
lo senyó Rectó.

Que ve la Quaresma,
aném dejunant!
Pero jo grassona
me vaig conservant:

Y diuhen mirantme:—
—¡Oy dá! ¡Deu n' hi dó!
¡Quins costats rumbeja
la de cal Rectó!

Me diuhen la Paula
y Paula no 'm dich:
més jo del que diuhen
á fe me n' en rich.

Que nevi ó que ploqui
eixa es ma cansó:
—Jo so la Pubilla
de casa 'l Rectó.

So la... «Majordona»
Jo só la mestressa,
y tallo y retallo
y ho faig sens fer fressa:

Servey tinch de plata:
ma cambra es un cel
gallinas á dojo:
¿Perque mes anhel?

Y si dinés faltan
per quelcóm de bo,
la bossa consulto
del senyó Rectó.

Tinch bons matalassos:
tinch bons trespuntins:
llensols fins d' Holanda:
de ploma coixins

Tinch bonas flassadas:
tinch, gracias á Deu,
per plantá al fret cara,
aixis cayga nou

¡Si fa fret que 'n fassi!
Si plou, ¡aygua sía!
al llit jo m' encloto
dihent; ¡Mare mia!

Vos que sou la estrella
del Pur Redemptó
salvéu la criada
de casa 'l Rectó.

Y 'm tapo y m' estiro,
y ningú 'm diu ja;
—Vos, la Majordona
feuse ensá ó enllá.

¡Dormo mes tranquila
que 'l Rey en son llit!
Los sants tots me guardan
de lo «Mal Esprit.

Quan l' auba 's desperta
me desperto jo:
quan jo me vesteixo
també ho fa 'l Rectó.

Ell s' en va á l' iglesia
Jo la plassa á comprá.
¡Ell á di la missa!
¡Jo á fer l' esmorzá!

Y mentres á casa
allunyo 'ls perills
dant pa molt als ánechs,
dant herba als conills,

als galls blat de moro
y bon sagonet,
verdura de l' horta
y un camp gota estret

ne canto joyosa
sempre ab igual tó —
—¡Ay Deu! Feu que visca
lo senyó Rectó.

Quan toca mitx día
vé á casa á diná;
la taula parada
sempre trova já.

Y quan ab delicia
prova 'ls macarrons,
me diu:—¡I'lla meva
los heu fet molt bons.

Lo Cel de la terra
n' es la «taula bona»:
Lo Cel de ma casa;
sou vos Majordona.

Y jo de goig plena
al sentir aixó
exclamo:—Mil gracias
mi senyó Rectó.

.....

A sopá col verda:
bacallá fregit:
ous passats per aygua
pa y vi y bona nit.

Resém lo Rosari:
un tragué del bo,
y á sa cambra 's fica
lo senyó Rectó.

.....

Y aquí ab poca estona
jo vos he descrit
de la Majordona,
l' estat divertit.

Si alguna minyona
sufreix de debó
es precis que busqui
un «Senyó Rectó.»

MARCELINO SANTIGOSA

IMPOSSIBLES

Per un caixista: compondre ab lletras de pago.
Per un cirujá: practicar una *cistitis* en la matris d'
un llibre.

Per una que no crihi: estar de llet
Per un fanátich: combregar ab rodas de molí.
Per un assessí: matar el temps.

Per un aragonés: ballar qualsevol lletra que no sigui
la jota.

Per un regiment de caballería: montar sos caballs
ab cellas d' ulls.

Per un torero: portar una capa... de barnís.

Per un lladre: fracturar portas ab un rossinyol de
bosch.

Per un aeronauta: aixecarse ab una bomba hidráu-
lica.

Pels jugadors de burro: jugar ab cartas de correo.

Per un acaudalat: depositar capital en un banch d'
arena.

RAMPELIS

Malas costums

La setmana fent relotjes
marit y molla ha passat,
y 'l diumenge al Paralelo
buscan la felicitat.

Joventut daurada

—No 'm pot cabre en lo barret, com aquets cotxes caminan tots sols. Precís es que l'inventor tingué tant talent com jo.

LO NAS

HAN vist may dos nassos iguals?
¡Oh, ca!

Ben mirat, l' aspecte general dels homes es monótono, comparat ab lo miserable insecte, que es riquíssim en punt á varietat de forma; pero també, ben mirat totas las especies anomenadas irracionals son pobrissimas en materia de nas, comparadas ab l' home.

¿Sabeu dibuixar un nas de lleó? Donchs emprobeu-lo á tots els lleóns y vereu que 'ls cau be y en tots semblará que sigui lo que per forsa han de tenir.

¿Haveu vist un nas de mico ó de llebra? Donchs com si ja 'ls haguesseu vist tots.

¿Quina diferencia entre aixó y lo que succeheix ab lo nas del home!

Contempleu lo Dante, imagineuli un nas diferent, y ja podeu triar; no será possible trovarni un altre que l' estigui be. Os resultarà una fisonomia incomplerta, contradictoria, inconvenient, falsa. Ja li podeu suposar lo que mes se sembli al seu: may n' hi trovareu un que tingui las condicions de identitat que podrían controvertir lo meu principi.

Dat l' home es conegut son nas.

Lo nas es fatal: es lo signe característich del individuo, es la rúbrica de son géni, temperament, inteligencia y aptituts especials.

¿Admeteu com verosímil un poeta melancólich ab lo nas arremengat? De cap manera.

¿Creureu may en lo misticisme d' una dona desde 'l moment en que li haureu vist un nas recte, de llom arrodonit, forats llargaruts, bellugadis y que no está enfonzat per la part del arrel? Tampoch.

¿Será possible que menji poch la persona que tingui un nas prim, algo corvo, de punta rodona, que s' enfila per munt al tocar lo llabi y mou los tendrums com si fossin alas, olorant per tot sense adonarsen lo mateix que 'l porta? Es clar que no. ¿Y no será naturalment burleta 'l que naix ab un nas que al arribar á la meytat treu la punta cap á fora, forma una especie de porra, y es tot esqueix per sota?

Ja veyeu que 'l nas, ningú se 'l porta al seu gust; que la major part dels homes lo portém tota la vida ab la forma que tenia quan varem naixer: y per aixó dich que 'l nas es la fatalitat: per que si revela las qualitats que han de caracterisar á la criatura, senyal es que aquestas qualitats las portava ja en llevar desde 'l ventre de sa mare. No per aixó, amats oyents, nego la doctrina de la gracia: ans be, la reconech, sobre tot quan veig personas de forma desagradable en conjunt y plenas de gracia en lo nas.

Pintéu una cara, esborréuli 'ls ulls y després poseu-nhi uns altres diferents, y aquella cara podrá existir realment á la naturalesa. Lo mateix se pot fer respecte á la boca, lo front, las orelles.: ¡mes ab lo nas no pot ser!

Cada hui te 'l nas que irremisiblement ha de tenir, y casi m' atrevesch á assegurar que la base y fonament del home es lo nas, y que tot lo demás dependeix del nas y s' adapta á la forsa de la seva lley.

La blandura y afeminació de Ovidi y Petrarca,

descollan en sos nassos respectius, llarchs, acaballats, blanquinosos, prims y decayguts.

La energía y severitat de Séneca están patents en son nas rodó, ample, curt y fet d' un cop.

Lo geni del primer Napoleon te manifestacions en tots y cada un de sos rasgos fisionómichs; més encara que en la mirada y en la forma y disposició dels ulls trobeu molt ben indicada inteligencia, vos semblarán poca cosa si us entreteniu una estoneta á estudiarli 'l nas, ahont no solament s' hi coneix percepció delicada y prompte, sino resolució, embit, confiansa en si y desconfiansa dels altres, sobrietat, activitat, y per més proba compareu lo nas de Napoleon en la gloria del imperi, ab lo nas de Napoleon en Santa Elena, y de segur vos pareixerá comprobada ma teoria. Lo nas de Austerlitz va acompanyant sempre á un home que anava per lo mon batallant, vencent y ensumant per tot glórias seguras; lo nas de Santa Elena es nas de vensut, es nas ahont se hi veuhen llargandeixadas de llágrimas, aquell nas, á pesar seu y de la distancia, flayra la restauració. Talléulo, poseulo sol en un cami y lo primer francés que hi passi se llevará 'l barret y cantarà alguna cosa de Beranger, que li sembli trista. Mireuse 'l nas de Carlos V. d' Alemanya, I d' Espanya, y si sou entesos, hi podeu llegir tota sa historia; aquell nas comensa enérgich y amich de bronquina, es desvergonyat é intolerant al mitx y acaba ab la malignitat del frare y la solemnitat del claustre.

La casa d' Austria te una sola forma general de nas; tots sos individuos se serveixen del mateix patró; pero estudieu la nasologia y veuréu en las modificacions nassals dels d' aquella familia, perfectament explicat com y de quina manera va anar y va fer anar á menos.

Es dir que si no fos lo nas, foren molt fácils los enganys ent e 'ls homens, y costaría molt formar judici de lo present y l' esdevenir d' una persona.

Are, no.

Tot home esta fat dona á comprendre que no va mirá be 'l nas del burlador.

Tot marit enganyat, prova que 's va casá sens fixarse detingudament en lo nas de la cónyuge.

Tapin lo retrato de Voltaire, deix: n no mes que se li vegi 'l nas y tethom dirá: aqui sota hi ha un geni y un 'ncrédu!, fosos en un sol home.

Are potsé vostés preguntarán:

- Y tot aixó ¿á que treu nas?

- Treu nas á nás. ¿Qué 's pensan que á LA TOMASA sols hem de parlar de ximpleras?

¡Oh ca!

R. R.

A UNA

Quan de la caseta hont vius
me 'n vaig á passos molt curts
y tu á la finestra surts
y saludantme somrius...

Una vegada, dos, cent,
ferit d' anyoransa 'm giro
y torno á mirarte... y miro
com s' hi queda 'l pensament.

ISIDRO VENDRELL

Militaradas

MARXAVA per la carretera un esquadró de cosachs russos, cuberts de pols y suhor.

Ans d' arriuar al campament del General, lo quefe desitjant que 's presentessin 'ls seus soldats ben nets, maná fer *alto* ab ordre de que tots 's mudessin la camisa.

Al recorre las filas l' ajudant, pera fer cumplir lo ordenat, notá que cap soldat se la mudava y, enfutisimat, va cridar:

—Lo que no 's mudi la camisa será passat per las armas.

—Es que molts no tenim camisa per mudarnos, digué un dels soldats.

—No hi fa res. Quan 'ls quefes manan s' ha d' obehir desseguida. ¡Au! A cambiarse de camisa 'ls uns ab els altres.

* * *

Passant revista un General alemany als oficials de la seva divisió, llensá una expressió que li semblá ofensiva á un capitá d' Estat Major.

Aquet, ressentit, lo tractá de... qualsevol cosa, y 'l General, roig de rabia, li clavá un castanyot tremendo.

Encegat l' oficial, s' *arrenca* del revólver de reglament y li enjega á *boca de jarro* un tret., pró li va fer *figa*.

Ab molta serenitat 'l General, sense inmutarse, li digué, *quadrat*:

—Un mes d' arrest per no tenir las armas á punt de solfa.

* * *

Havent manat 'l cabo d' una companyia de soldats argentins á un *caloyo* que fés llimpiesa del armament *con cuidado*, un pobre quinto li va preguntar si havia de ferho *con tierra de escudillas ó con qué*.

—¡Só bruto! (li digué 'l cabo): *¡que no te lo he dicho ya! ¡Con cuidado, animal, ¡con cuidado!*

Per la copia

PEPET DEL CARRIL.

MARINA

Es encare negra nit
y ja 'l pobre Jan treballa,
donant l' últim cop de mà
als aparells de sa barca.
Aprop seu té sa muller,
una pobra y una santa
que viu sols pel seu marit
y pe 'ls fills de sas entranyas,
Los fillets sobre una post,
freda y dura com el marbre;
dormen lo somni felis
de la ignoscencia preuhada ..

Quan en Jan tot ho te llest,
encar no ha despuntat l' auba
y en lo cel blau y seré
lluheixen estels y astres

—Au, noya, crida 'l noy gran,
ab veu trista en Jan exclama,
au, depressa, que 's fa tart
y el temps y la ocasió passan.

Y la esposa ab gran condol
que devora la seva ánima
s' encamina poch á poch
al interior de sa cambra,
y baixet, pró molt baixet,
com si fos un cant de fadas
crida al fillet del seu cor
tros preuhat de sas entranyas.

—Josepet, noy, fillet meu,
encant y hereuhet de casa,
aixecat sens fer soroll
que t' crida ta dolsa mare;
Ton pare t' espera ja,
la barca está aparellada,
lo jorn se vol deixondir
y encare no hi ha pa á casa...

Lo noy desperta al instant,
somriu ab serena calma,
estampa un bes carinyós
al front de sa pobre mare
y marxa camí del mar,
del mar que don' vida y mata,
entre 'l murmull del oreig
y els cantars de las onadas ..

Moments després, pare y fill
saltan dins la bella barca,
empunyan los feixuchs rems
y s' allunyan de la platja
Lo cel está blau, seré,
la mar dolsa y sossegada,
y el ventijol matutí
hufa fresch y ab dolsa calma.

Y en tant la barca gentil
pe 'ls feixuchs rems impulsada
joganera va lliscant
entre 'l vayvé de las ayguas...

la nit son mantell recull,
lo jorn despunta ab ufana,
y la terra, el mar, lo cel,
s' enjoyan de llum preuhada,
y en la platja una muller
fiel esposa y dolsa mare,
s' encamina ab lo cor trist
y l' ánima plena d' ansia
á pregar per la sort d' uns
y á vetllá el somni dels altres!

EMILI REIMBAU PLANAS.

Pensantse fé alguna cosa
dona menjá á quatrecentos.
¿Y els altres mils, senyó batlle,
qu' han nascut sense ventrell?

Preparatius de viatge

Els regalos que li fassin
els francesos de París,
els tornarà en Vilaverda
ab productes del país.

TEATROS

PRINCIPAL

La Tubau, ab la seva companyia, pot ben dirse que 's trova en casa propia, quan es en aquest teatro... per nosaltres, barcelonins antichs, lo mellor y més bonich de la terra.

Ab bona sort han comensat la temporada de Quaresma perque 'ls dos estrenos qu' han portat, son dugas trovallas del bon género literari espanyol.

Mañana de sol, dels germans Quintero, es una joquina d' exquisit gust y tendresa, basada en una popular dolora de Campoamor.

Alló es saber fer; com sempre que 'ls Quinteros posan má á la ploma, y li posan tot sovint.

La Estrada y en Mendiguchía, fán honor als autors.

La cizaña, deu ser una de las primeras obras que va escriurer en Linares Rivas, perque 's trova certa confusió en lo mohiment dels personatjes, com acusant una falta d' experiència escénica.

Fora aquesta tara, l' obra que te dos actes no mes, es parlada ab la pulcritut propia d' aquest autor, potser respirant tot l' ambient escénich una major naturalitat qu' altres obras. que nosaltres creyém posteriors, encare que primerament estrenadas.

La cizaña, es una joia per las sanitasas doctrinas que sustenta, altrement que per sos primors literaris que fán lluhir ab la pulcritut de la execució las Sras. Estrada y Blanco que trovan tons finissims y delicats, aixis mateix com l' Amato, en Mendiguchía y tots quants prenen part en la obra.

La vetllada en honor de Echegaray fou un tribut d' admiració al vell autor qu' ha glorificat la Espanya en pes.

Aviat han d' estrenar la comedia en quatre actes, de gran éxit á París, titulada *Nuestra juventud*.

S' espera qu' aquí agradará tant com á Fransa.

ROMEA

Segueix representantse *La lletja* ab tot y las protestas del públich.

De la tossuneria, qui 'n participa en primer terme es la Empresa del teatro, ja que la platea y demás localitats semblan un desert en cada representació.

La Srta. Llorente, també feu dita obra pera lo seu benefici y del resultat ne sortí desilusionada, puig no feu ni per gastos.

Al pecado, llevó la penitencia.

Dimars s' estrená *Una idea genial* de J. C, segons los cartells, y la escasa concurrencia que hi havia (s' havia fet abans *La lletja*) no vá tenir interés en saber la solució enigmática de las inicials.

No creyém que la genialitat de la gran idea, passi á la posteritat.

Pera demá divendres, l' intel·ligent Administrador del teatro Sr. Franqueza y Comas, anuncia la funció de son benefici ab los estrenos de *L' Ave Maria de Gounod*, idili de R. J. C. y *Pluja de fills*, comedia en tres actes, arreglo de *Los hijos artificiales* per lo Sr. Pous.

Si ab las simpatias del beneficiat n'hi ha prou pera omplir lo teatro, considerin com estará aquet, ab tan escullida funció.

Ja 'is ne farém cinch céntims, la setmana entrant.

NOVETATS

Ara si que vá de bó.

Aquesta setmana s' ha vist ja l' estreno de *El trueno gordo*, lletra d' en Perrin y Palacios y música del mestre Gimenez.

Es obra de «relumbron» mes abocada á la sátira política que no pas al bon bust artístich.

Ni la música, ni la lletra, ab tot y ser de bon mestre, tenen res de nou... y de bó ben poch.

La xarxa es grollera; la parodia de *La tempestad* que prometen 'ls autors, no resulta pas, sortint l' espectador ab un pam de nas.

Ab tant fútils elements com han encoblat 'ls autors... 'ls pobres actors no tenen defensa de cap mena, malgrat sa bona voluntat, ja que ni fent de pallasos, logran fer riure.

A veure la *Revolución social* si tindrà mes bona sombra.

TIVOLI

La companyia d' en Cereceda ha fet *La muñeca*, obra que es del agrado del públich, y que dona bonas entradas, perque es aixerida, discreta y la fan molt be, tots els artistas.

La música es de lo mes alegroy y bullanguero, sens mancar á las bonas lleys de l' art.

Los bohemios, son un triomf per en Bezare, qu' es un bon tenor per la sarsuela.

La representació de *Marina* com sempre que la fa aquesta companyia; un' altre éxit pe 'ls artistas.

L' obra de l' Arrieta, es de las inmortal... alló may passa de moda.

Per avuy 'ns anuncian lo *vaudeville* en castellá *La boleta de alojamiento* (*Els allotjats*) que per la verdor del assumpto, agradará tant com va agradá en catalá.

CATALUNYA (ELDORADO)

Per la continuació de beneficis que tenen lloch, se veu qu' estém á las derrerias de la temporada.

Dilluns ultim, tingué lloch lo benefici de la aixerida tiple Sta. Marti, ab un programa compost de conegudas obras que obtingueren regular execusió á causa de que los elements ab que conta la companyia, no son los prous indicats pera lo bon desempenyo de las mateixas.

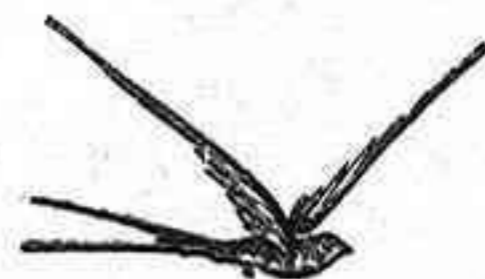
Com á plat fort ó extraordinari, la beneficiada junt ab la seva germana, ballaren lo *cake-walk*, habent sigut sumament aplaudidas per sa bona voluntat.

A continuació, la beneficiada se vejé obsequiada ab un sens fi de regalos y bouquets de intrinsech valor y bon gust, ofrena de sos molts admiradors.

Pera dilluns próxim anuncia lo seu benefici lo trempat actor comich Sr. Miró, que entre las obras que prepara, hi figura lo juguet valenciá *Un capitá de cartó* que desempenya magistralment.

Lss molts simpatias que en *Mironet* té entre nosaltres, no duptém se veuran claras en dita nit.

UN CÒMICH RETIRAT.

Consells

—¿A ciutat t' en vas? Pensa que allí
totas las donas enganyan al seu marit...
—Si fa ó no fa, passa lo mateix qu' aquí.

Tancat ab totas las ba'das 'l Parlament, no trobant altre^s medis d'expansió, lo comte de Romanones s'ha emprés la tasca de combatre a n' en Villaverde desde las columnas de la premsa periódica.

Clar que tot aixó, no es res més que 'l joch de la política. Be prou qu' ho sabém .. y ja ningú ho ignora.

Mes las rahóns del coix 'ns fan pesa, y es sanítós divulgarlas.

En Villaverde, 'n fou l' autor de 'ls projectes de sanejament de la moneda y dels plans per fern abaixar 'ls cambis.

No 'ls pogué fer valer á l' oposició... y tampoch se 'ls fa valer sent l' amo.

Y ara en Romanones 'ls hi tira en cara, ben segur de que si ell fos ministre, com ja ho ha estat tampoch faria res del que predica.

Mes ab ganas de ferli mal entre mitj de las veritats qu' en carta canta, 'ns fa saber, com el president del Consell, per fer veurer com si fes alguna cosa quan del cert no feya res .. s' ha venut á menos preu del de cotisació oficial, uns quants mils de franchs, defraudant els interessos del erari públich.

Tot per produhir una baixa de per riurer als preus de la cotisació.

En altres terras al ministre que fes un tal, se 'l portaria á la barra.

Aquí se 'l te encara pe 'l mellor hisendista.

A Inglaterra s' está arreglant ara, una ferma comissió d' arcaldes, concellers municipals y diputats, per anar á Alemany y fer estudis sobre las organizacions municipals d' aquella terra y la urbanisació de las ciutats del imperi, sobre tot las de Berlín y la Colonia, que 's poden pendrer per model.

Es llástima viva qu' aquets inglesos d' Inglaterra vulguin perdre el temps y fer viatjes en vá.

Que vinguin aquí á Barcelona y sabrán lo qu' es bo.

La nostra ciutat també es model... pero de bruticia.

No mes cal dir qu' aquí regan 'ls carrers sense escombrar, lo qu' en qualsevulga part ho tenen per una porqueria.

L' Ajuntament aquí ho te per net.

Per tots quatre costats del imperi y sobre tot á Berlín, s' están fent grans preparatius en honor d' un dels més grans poetas d' Alemany.

Tracta 's del centenari de la mort de Schiller.

Després de la cabalgada alegórica, d' altres festeigs populars y del discurs que dirá lo president, en Von Bulow, al mitj del carrer, á la plassa pública com pertoca als ídols del poble. al pou de son monument... lo més sencer que s' ha determinat, es regalar als noys de las escolas, un llibre primorosament enquadernat contenint tots els poemas del grandió poeta.

Es la manera d' encastar 'ls al cervell de la generació vinenta y de que may més morian; que no poden pas morir obras tan capdals.

P' el poble, 's donarán representacions gratuïtas als teatros, de las mellors comedias de Schiller.

LA TOMASA es estat víctima de tres denuncias fiscals.

Com que: qui mal no fá, mal no pensa... may 'ns havia passat pe 'l magi l' idea de poguer ser denunciats.

Y es clar: al pensar qu' ens las haviam d' heurer ab la justicia que te tant mala anomenada ja se 'ns posava pell de gallina.

Pero 's veu que no hi ha re pitxor que 'ls «covachuelistas» de baixa estofa, que son 'ls que li portan mala fama.

Dilluns va tenir lloch la vista de la primera causa... y 'l jutje, qu' es un senyor molt enraonat y campetxano, no trovantnos hi causa, va revocar tot l' actuat, quedant per lo tant absolts de delictes.

Es clar que may haviam pensat cometren cap .. qu' en cas de pensarho, ja no 'ns hi hauriam trovat.

Mes com que no n' hi ha prou de tenir rahó, sino que l' han de dar y per darla algú l' ha de fer valer, aquí, públicament doném mil mercés al nostre advocat defensor en Hurtado y Miró, qui ab rahons tan claras com vidents, ha mostrat la inculpabilitat nostra.

No pas per serne justa la causa, n' es més xich l' agrahiment que enmeném á l' advocat y al jutje de las Dressanas Sr. Gimeno Martinez, al revers n' es mes gros.

A tots dos desitjém molts anys de vida y salut... qu' acabin ben aviat las causas restants, aixis com que á n' ells, ni á nosaltres ens amohinin més, los jutjes xichs, els fiscals menuts, ni la Junta de Defensa Social qu' els fa ballar, si val á mormolar, ni las ordres que vinguin de Madrid, per aixafar els humils setmanaris de provincias, que tenen XVII anys de publicació may parada y fan plegar els de *gran circulación* de la Cort.

En altre cas no 'n treurían res, aquets puntals de la Societat, que per comptes de plegar 'l ram, ens abonariam al jutjat en lloch del teatre.

L' estona 's passa be per tot arreu quan hi ha bon humor... y de corretja, ¡en tenim!!!.

A la Real Galeria Nacional de Berlín, s' ha d' obrir 'l 23 d' Abril, una exposició de totas las obras de 'n Menzel que s' han pogut acaparar.

Sorá 'l primer colp de veurers reunidas en un saló, lo major nombre dels quadros histórichs del pintor del gran Frederich de Prussia, esbarriats per l' Alemany y per l' Extranjer.

Hi há una anécdota molt curiosa d' aquest pintor.

Quan aquest brau artista 's va posar malalt, volgué honorarlo l' emperador.

En Menzel n' era home d' estatura molt petita,.. lo que s' en diu un nano.

Donchs l' emperador, per una brometa, va enviarli per que fessin guardia á casa seva dos soldats del «Garde-Regiment», qu' eran els mes bons mossos del exércit alemany y encara portavan al cap, l' alta granadera, corresponent á l' uniforme del temps de Frederich lo Gran, que feya ser major la seva estatura.

Malgrat la brometa, que 'n volia ser sagnanta burla, com si l' hom no fos mes gran per las sevas obras que no pas per la seva alsaria, l' emperador, á la mort del pintor, va anar personalment á portar la mes rica toya de flors al catafalch d' en Menzel.

HOMENATGE A DON JOSEPH E'HEGARAY

L'apoteosis del més gran dramaturh Espanyol del 19 segle; del sabi enginyer, del fisich del matemàtich, del quimich. d' en Joseph Echegaray, qui 'n nom resum totas aquestas qualitats, ha estat un fet ben vo'gut per tota l' Espanya, q'ze 's mostra vanitosa d' un fill sou tant prec ar, ab molta rahó,

Esp'icar ara, un cop la festa passada y desd' aqui, mancats d'esplay, tots 'ls anhe's y els etzars de la vida d'aquest home, totas las marfugas de la seva carrera dramática... fora com qu' ara comenssim á cantar la cansó de l'enfadós.

Ca l'fer constar, l'altissima estima, la gran consideració personal, la veneració fonda que LA TOMASA, y tota la Redacció sent dins son pit per en Joseph Echegaray, l'autor predilecte, pe 'l quin ha trobat sempre petit l'elogi... y que prenentlo per mestre may pogué judicar; admirar'o.. aixó sí, sempre.

En castellá Echegaray, en catalá en Pitarra.

Per nosaltres, ningú més.

Son els dos «sols» de l'hispana literatura., el demés: bó. lits, boyras.. nebulosas.. y moltas, moltas escombrarias, que no tenen altre lloch que 'l fem'r.

L'altre 'l *debritus* de las literaturas, quins autors no poguent engendrar, fan *caca* y trovantse xorchs... volen fer entendre que n' es aquest l' estat perfecte de l' home.

Son aquets que volen fer passar per bo l' art de no fer res., com no sia ensopir á la gent preparantls' hi un bon son, y després de tal cansament, van pe 'l mon minvant tant com poden la gloria de's mestres, al enfront de quins ja que no 's poden llevar las orellas porque son de burro y las portan encastadas, deurían al menos arrancar: la llengua per que callés, quan de honorar als mestres se tracta.

Mes no es aixís per desgracia.

A Madrid... contraris de l' Echegaray.. li disputan 'l triomf.

A Barcelona... contraris de 'n Pitarra... li regatean un modest monument que 's ben mereixen las sevas obras y son amor á la terra y la propia literatura, en aras dela qu' han dat la vida.

Som aixís... fent amargant tot lo grandió.

Mes res hi val, que 'l geni s' imposa y triunfa sempre com ara.

*
**

La ferma naturalesa, la salut de ferro de 'n Joseph Echegaray, ha sofert las batzegadas de imponenta manifestació oficial, malgrat sos 74 anys, ab tota la serenitat y ferm esperit d' un ánima jove... que l'esperit no envelleix may.

Mes al arribar á sas plantas la manifestació del poble, al sentirs aciamat per la munió als crits de *visca*, son esperit no 's pogué aguantar... va dir breus paraus d' agrahiment.. y 's desmayá.

Com home de cap clar, las aclamacions d' un poble delirant d'entusiasme, v n fer 'l que no havían lograt 'ls académichs, conmourer al sabi autor dramàtich, qui tants colps ell havia conmogut.

Perque la coronació ha ostat pe 'l dramaturh espanyol.

*
**

May mes acabariam de dir tot lo ques' ens acut, referent á aquest home, que per nosaltres es un Deu; y es precis 'l acabar.

Malhaja l' indiferencia que per l' Echegaray 's sent á

Barcelona, quinas classes industrials y adineradas no li perdonan jamay lo peccat de *Lliure Cambista* qu' es per no saltres nou titol de gloria que 'l mereix, aqui hi ha encara qui vol á l' Echegaray. qui l' admira y li remet modest y amagat picament de mans.

Repica per ell á festa LA TOMASA y postra á sos peus de molt bon grat, lo sentiment de la admiració mes grossa.

Y bescanta la mesquinesa de las corporacions populars, que mal gastan 'ls duros á milers ab xeflis y tiberis... y una ofrena sencilla. feta al sabi Echegaray per un compromís. l' han d' enviar per correu y ferla donar per mans mercenarias.

Aixó no es estimar á Catalunya: qu' es posarla dins del ridicol.

Y ara prou.

—*

La Societat Cooperativa *La Flor de Mayo* instalada en lo carrer de Wad-Ras, 185, anuncia una serie de conferencias científicas é instructivas per disingits y reputats oradors, tinguent lloch la primera en lo próxim dissapte dia 25 del corrent, en que nostre amic lo notable juriscònsult D. Joseph M.ª Vallés y Ribot, disertará sobre lo tema *Drets á la vida*.

La Junta Directiva de la Societat, 'ns notifica que las conferencias esmentadas serán públicas, per lo tant donada la importancia del orador y lo tema proposat, es de esperar se veurán atesta's los salóns de la Societat

Amorosa

¿Oy qu' es bonich l' estiu?
Aquí en aquet jardí per tot son rosas.
y liris, clavells y flors hermosas;
Los aucells fent piu... piu...
s' empaitan ellz en ellz mentres jugantne
s' explican ellz en ellz sos amors.
Mira, veus? Butzinantne
xucla l' abella 'l néctar de las flors...
—Si, tot ho veig m' aymia;
pro 't demano per Deu que res m' alabes:
perque febrós, d' amor potser sería
altra abella ma boca per tos llabis.

MARÍA VERDAGUER.

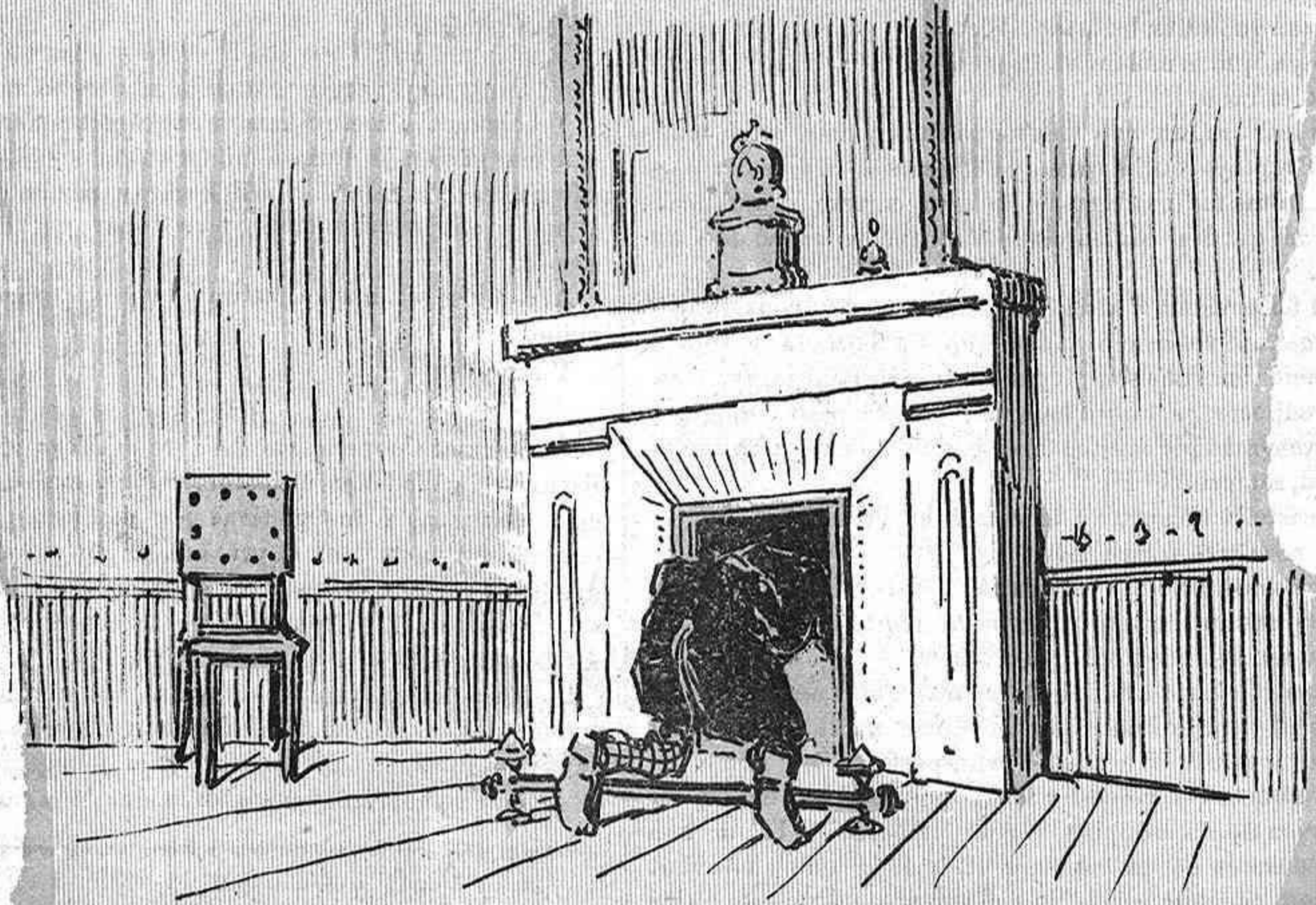
Vibracións

Que m' importa á mi la vida
que m' importa á mi aquet mon,
si 'l meu mon, la meva vida
desprecia el meu amor.
Me desdenyas porque ets jove,
perque dius qu' encare ets nena,
jign ras que l' amor pur
es l' amor de l' infantesa'
Quan me miro las estrellas
mon pensament está en tu;
no 'n trobo cap de tan bella
com las ninas dels teus ulls.

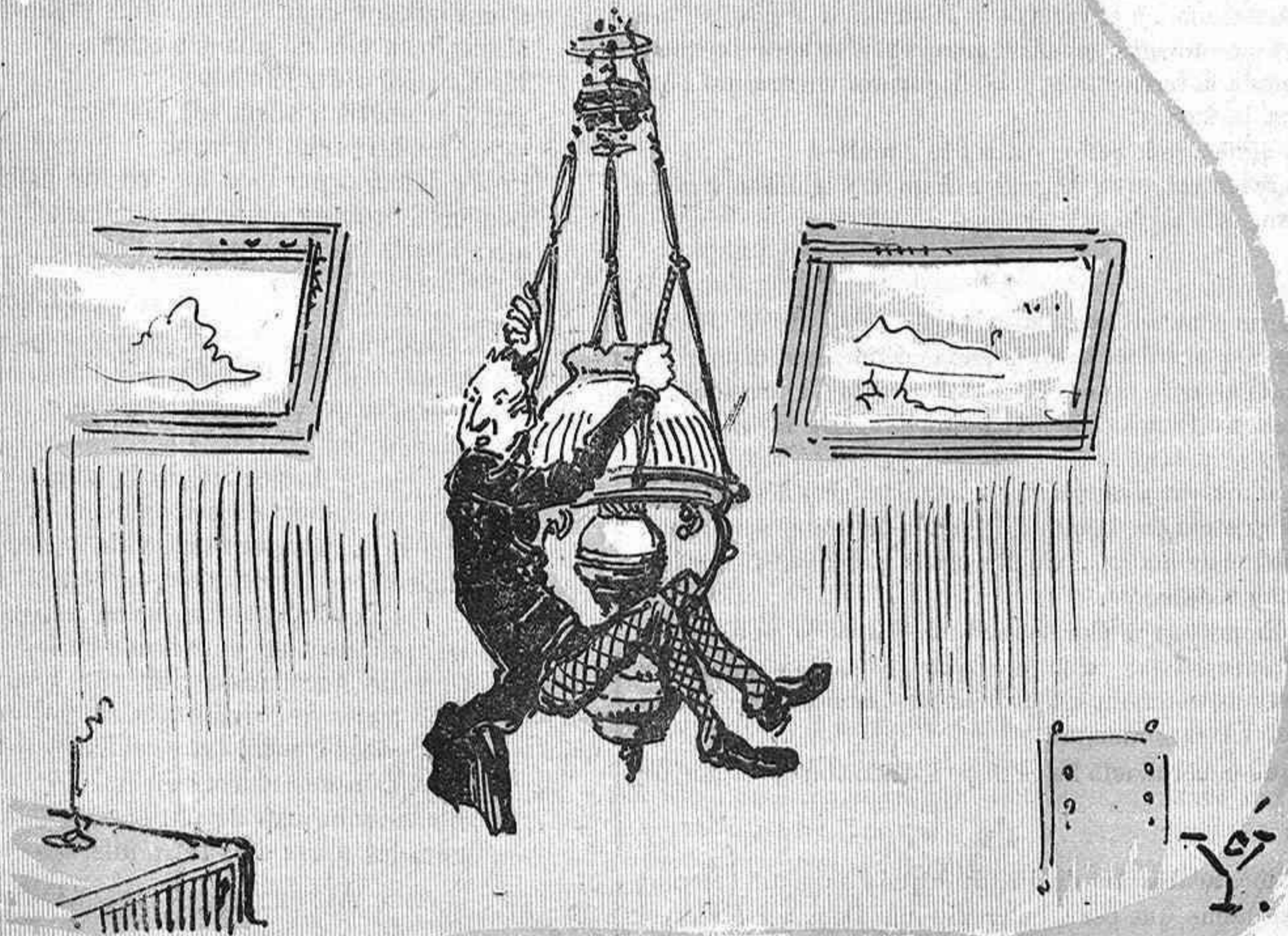
ALBERTET DE VILAFRANCA

Litografia Barcelonesa. — Sant Ramón, 6

Atreviments

Entrada al cràter d' un volcà... apagat.

Sorprendent excursió en un globo cautiu.